

А.С. Макаренко визначає педагога бойовим товаришем вихованців, який бореться разом з ними і, попереду них, за всі ідеали першокласного закладу. А.С. Макаренко стояв на тому, щоб спілкування педагогів і учнів базувалося на дружніх взаєминах, повазі вчителя до особистості учня, вірі в його сили і можливості. По суті він усебічно розробив і практично реалізував принцип співробітництва.

Сьогодні у вітчизняній соціальній психології актуального значення набувають дослідження різноманітних видів конфліктів та шляхів їх подолання та попередження (О.Я. Анцупов, А.М. Бандурка, Ф.М. Бородін, І.В. Ващенко, Н.В. Грішина, О.А. Донченко, Н.М. Коряк, Г.В. Ложкін, Л.А. Петровська, М.І. Пірен, Н.І. Порякель, О.І. Шипілов, Г. Аксьонова, І. Бех, Є. Бондаревська, Н. Боритко, С. Вершловський, В. Войтко, О. Гонєєв). Різні галузі педагогічної та психологічної науки останнім часом проявляють великий інтерес до вивчення проблеми конфліктів, задля попередження їх виникнення у школі та конструктивного їх вирішення, якщо вони вже виникли.

Список використаних джерел:

1. Гриньова М.В. Менеджмент в освіті. Навчально-методичний посібник / М.В. Гриньова, О.Г. Штепа. – Полт. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – Полтава: ЮЦ ПДПУ, 2008. – 173 с.
2. Дубяга А. Конфлікти у шкільному середовищі / А. Дубяга // Психолог. – 2009. – № 48. – С. 3–5.
3. Журавлев А.И. Основы педагогической конфликтологии: [учебник] / А.И. Журавлев. – М.: Роспедагенство, 1995. – 184 с.
4. Конфліктологія : навч. посіб. / П.С. Прибутько, Р.В. Михайленко, Л.М. Дубчак, М.М. Роговенко ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т внутр. справ. – К. : КНТ, 2010. – 131 с.
5. Конфліктологія: навч. посібник / Л.М. Ємельяненко, В.М. Петюх, Л.В. Торгова, А.М. Гриненко. За заг. ред. В.М. Петюха, Л.В. Торгової ; Київськ. нац. екон. ун-т. – К. : КНЕУ, 2005. – 315 с.

ОСОБЛИВОСТІ РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

*Большая О.В.
Полтава, Україна*

Сучасні зміни, що відбуваються в глобальній економіці розпочали епоху «нової економіки» або «економіки знань», яка розвивається в інформаційному суспільстві та базується на інтеграції знань та залученні інтелектуального капіталу, розвиток та становлення сучасної економічної інфраструктури у якій переважають нематеріальні активи.

Нова економіка – це сучасна економічна інфраструктура, що характеризується переважанням нематеріальних активів (знань, послуг) над матеріальними. Іншими словами, це економіка знань, нових інформаційних технологій, нових бізнес-процесів, що забезпечують конкурентоспроможність

та лідерство. Важливу роль у новій економіці відіграють соціальні ініціативи, адже вони покликані формувати нових лідерів, які впливають на перебіг внутрішніх та міжнародних економічних процесів. Нова економіка базується на знаннях та інформації, що стали важливими ресурсами як для окремо взятої людини так і держави в цілому [1].

Освітні послуги мають власну споживчу вартість, що визначається якістю, характером та кількістю наданих знань. Освітні послуги, на думку С. В. Багдік'яна, можна охарактеризувати як цілеспрямований систематичний процес передачі та отримання знань, інформації, вмінь і навичок та результат інтелектуального, культурного, духовного, соціально-економічного розвитку суспільства та держави [2].

Освітня послуга поєднує в собі процес збору, отримання, передачі та засвоєння системи навичок, знань, інформації та є результатом безперервного духовного, культурного, соціально-економічного розвитку та вдосконалення держави і суспільства в цілому [3].

Ринок освітніх послуг являє складну, багатогранну соціально-економічну систему, яка базується на взаємодії суб'єктів освітньої діяльності з приводу купівлі-продажу специфічного товару.

Науковці виділяють наступні характеристики ринку освітніх послуг:

- поглиблення селективної функції освіти;
- розвиток функції адаптації освіти і людини до нових можливостей навчання, перенавчання, підвищення кваліфікації;
- посилення конкурентоспроможності та динамічності працівника на ринку праці;
- диференціація форм і видів освітніх послуг;
- створення напруги на ринку праці через отримання випускниками незатребуваних спеціальностей;
- формування недержавної освіти на всіх рівнях;
- зміни суспільної думки, в яких освіта стала сприйматися як найважливіша умова виживання, основа матеріального добробуту;
- орієнтація молоді на престижні професії [4].

За визначенням Дмитріва А. освітні послуги характеризуються за такими аспектами:

1) з погляду особистості – це процес передачі кінцевому споживачеві сукупності знань, вмінь та навичок професійного змісту, які необхідні для задоволення його особистих потреб в отриманні професії, а також самовдосконаленні та самоствердженні; цей процес здійснюється за тісної взаємодії зі споживачем відповідно до встановленої програми та за певною формою;

2) з погляду підприємства – це процес фахової підготовки, підвищення кваліфікації або перепідготовки персоналу, яка необхідна для забезпечення його подальшої працездатності, підтримки конкурентоздатності людського капіталу і розвитку у змінному ринковому середовищі;

3) з погляду держави – це процес, який забезпечує розширене відтворення сукупного особистісного та інтелектуального потенціалу суспільства [5].

Освітні послуги надаються закладами освіти задля задоволення потреби людини в освіті та отримання кваліфікації, що дозволить здобувачу мати можливість конкурувати на ринку праці та успішно реалізовувати себе в професійній і трудовій діяльності. Отже, освітня послуга має бути спрямована на задоволення потреби щодо працевлаштування та використання отриманої кваліфікації у подальшій трудовій діяльності.

Велике значення має якість надання та отримання освітніх послуг, що залежить від дії багатьох факторів: мінливості та змінності, місця отримання освітньої послуги, різниці у рівні підготовки здобувачів освітніх послуг та кількості затрачених ними зусиль та часу, вплив не прогнозованих та не вимірюваних факторів, співпраця надавачів освітніх послуг між собою, складність визначення якості послуг загалом, складний процес порівняння надання освітніх послуг, зміна відношення споживача до освітніх послуг у періоді їх надання, можливість зміни змісту освітніх послуг під час їх надання або отримання, наявність та якість супутніх послуг [6].

Список використаних джерел:

1. Сидорова А.В. Особливості послуг вищої освіти в новій економіці. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/7761/7759> (дата звернення 25.01.2021)
2. Багдік'ян С.В. Освітні послуги: дослідження поняття, класифікація, базові характеристики / С.В. Багдік'ян // Економіка, Менеджмент, Підприємництво. – 2010. – № 22 (1). – С. 97–100.
3. Яшук Т. Ринок освітніх послуг: сутність та тенденції розвитку. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis (дата звернення 26.01.2021)
4. Мудра О. Особливості взаємодії ринку освітніх послуг та ринку праці. URL: <http://ea.donntu.org:8080/jsrui/bitstream> (дата звернення 26.01.2021)
5. Дмитрів А. Характеристика особливостей освітньої послуги з погляду маркетингу. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/11323/1/7.pdf> (дата звернення 29.01.2021).
6. Мінакова Т. Особливості освітніх послуг в сучасних умовах. URL: <http://www.economy.in.ua> (дата звернення 03.02.2021).

ФОРМУВАННЯ САМОЦІННОСТІ МОЛОДОГО ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ШКОЛИ

*Божинська М.А.
Полтава, Україна*

Реалії сучасної школи диктують стрімкий особистісний розвиток, системне вдосконалення умінь та навичок учителя. Педагог має бути амбасадором у науці, стояти на сторожі нових відкриттів, світових та